

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

V. An chimærarum impossibilitas Deo identificetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

parte obiecti est, sicut affirmatur: quare independenter ab esse & dependentia illa intentionali, & ante illud suum conditionatum esse, & existentiam dependenter à conditione debet habere, sicut enunciat: quod si vere non habet, imo neque habere potest, ut argumentum ostendit: nec vero iudicio affirmari potest, neque in eo obiecto est passiva illa capacitas ut vere affirmetur. Cum autem ante, & abique intentionali dependentia reliqua sola dependentia physica conditionate ab hypothetici, seu conditione, sub qua erit, possit inueniri; si in ea physica dependentia existentie Petri, cuiusvisque alterius possibilis repugnantia, & implicatio devolvitur, ut iidem admittunt, possibilitatis rerum non possibilem, quæ in illa veritate obiectiva conditionata ab eisdem constituitur erit implicatoria, & repugnans.

7. Ceterum, ut in metaphysicis docebam, possibilitatis rerum conceptus non in ea conditionata existentia rei possibilis absque ulla contradictione consistit, sed in absoluta eius non repugnantia, quæ, neque vltimum prædicatum rei possibilis contradictionem involuat, neque alterius prædicati cum quo, eiusdem essentiam (quæ idem quod possibilitas rei est) amice componit. V.g. animalis prædicatum, quo Petrus essentialiter constat, neque vltimum repugnantiam in se coeret, neque cum rationali, aut peccatore, alioque prædicato Petri essentiam componente vltimè repugnat, sed amice componitur. Hæc autem veritas essentia, ac possibilitatis rerum æterna est: quia ad sui verificationem à tempore abstrahit, ac præcise non quidem positivè, sicut diuina omnia; sed præcise (quo modo solum Deus æternus non est) cum absolutam existentiam, quæ rebus non nisi in tempore comperit, non concernat: ut inde antiquum illud argumentum Thomistarum, & Recentium arguitur conuiescant. Estque necessaria & constans: quia tam prædicatorum essentiarum, quam eorum inter se convenientia, atque amica connexio nequit non esse. Est absoluta: quia à nulla omnino conditione pendet; priusque ratione est, quam illa conditionata existentia sine contradictione, quæ in se existit, & quæ vulgo possibilitas explicatur: siquidem idcirco Petrus, si existat sine contradictione existet, quia in se contradictionem eius prædicata non involunt, neque alius, quibus essentia constat contradicunt; si enim vel in se, vel cum aliis essentialibus rerum prædicatis contradictionem haberent, verum non esset, quod si res existeret sine contradictione existeret.

8. Accunt sese Recentiores secundo. Summæ suæ perfectionis titulo debet habere Deus omnem perfectionem, quæ nullam imperfectionem devolvat: atqui rerum possibilitas nullam devolvit imperfectionem: cam ergo Deus habere in se debet. Sed negatur facile minor, de rerum creaturarum possibilitate, de qua disputatur: nam de possibilitate Dei, in quocumque illa sita sit, dubium non est, quin Deo ipsi identificetur. Etenim creaturæ prædicatum, quod in creatura possibilitate clauditur indigna profus imperfectio est Deo repugnans. Item, quæ inde oriuntur limitatio, defectibilitas in existendo, atque existendi contingentia, quæ à possibilitate creata, siue creaturarum separati, ne metaphysicè quidem possunt, pluraque alia manifestæ imperfectiones sunt. Alia, quibus Recentiores iidem contendunt rei cuiusvis possibilitatem esse necessitatem, ut reliqua omnia possibilia fiant, mittenda hic sunt: tum, quia apertius adhuc suam fallaciam produunt; tum, quia scis sunt confutata, dum connexionem Dei cum creatis possibilibus, atque ab eis tanquam à termino dependentiam contra eosdem euerrebamus.

9. Denique ita ex prædicato omnipotentia (de quo præcipue hic, & p. suo loco, quæstio est) ita nobis obiciunt. Creaturarum possibilitas est earum producibiltas: at creaturarum producibiltas identificatur cum Deo: ergo creaturarum possibilitas identificatur cum Deo. Probatur minor. Creaturarum producibiltas, nil aliud est, quam creaturam posse produci à Deo: at creaturam posse produci à Deo identificatur cum Dei omnipotentia identificata cum Deo: ergo creaturarum producibiltas est Dei omnipotentia identificata cum Deo. Minor hæc probatur. Deum posse producere creaturam, idem prius est, ac creaturam posse produci à Deo: atqui Deum posse producere creaturam, est formaliter

omnipotentia Dei identificata cum Deo: ergo, & posse produci creaturam est formaliter omnipotentia Dei identificata cum Deo. Maior videtur aliquibus Recentiorum explorata. Siquidem posse producere, ac posse produci nihilo amplius, quam vox activa, & passiva eiusdem verbi significant: ac proinde, sicut idem formalissime significatur, cum dicimus: *Ego amo Deum*, ac quando dicimus: *Deus amat me*, ita etiam idem prius significat, *Deus potest producere creaturam*, ac *creatura potest produci à Deo*.

10. Sed vero totus hic discursus, sicut & primus nullus est momenti. Atque, ut ad hæc postrema Maioris probatione ordiamur, vox activa & passiva verborum, non potentiam actuum, & passivam terminorum significant, de quibus loquimur in præfati dum de omnipotentia Dei, & possibilitate creaturarum loquimur. Tam syllogismi primi negatur Minor. Ad cuius probationem negatur absolute Maior: quarundam enim creaturarum producibiltas à Deo solo esse non potest; ut patet in actibus vitalibus, atque vniuersim in omnibus actionibus quæ à Deo, & causis secundis proveniunt: hæc quippe omnia à Deo solo producibilia non sunt: cum essentialiter creatam virtutem, tanquam ipsorum actuum potentiam respiciant, quæ Deo eiusque potentia non identificatur: sed ea permixta, negatur eius secundi syllogismi Minor, ad cuius probationem negatur tertij syllogismi Maior. Posse enim creaturam produci à Deo est capacitas, seu potentia passiva intrinseca creaturæ, ut Dei terminet influxum, & actionem, quæ longe diversa est à potentia activa, seu omnipotentia Dei, à qua eiusmodi actio, & influxus proveniunt. Quod si extra intentionem posse produci à Deo creaturam, & posse producere illam Deum, prout absolute ex parte virtutis sonat, viresque, utramque potentiam, & actuum Dei, & passivam creaturæ claudit: quare non magis alterutri, quam totum parti identificabitur: fallaque proinde maior illa, eo etiam sensu erit.

QVÆSTIO V.

An chimerarum impossibilitas Deo identificetur?

DIXIMVS quæstione proxima eosdem Recentiores Deo, & consequenter ergo impossibilitatem, seu chimerarum omnium impossibilitatem, etiam identificare. Id quod quæstione præfati in examen vocamus.

CERTAMEN I.

Impossibilitas chimerarum nusquam Deo, eiusve identificatur potentie.

1. **C**onclusio pauculos solum admodum Recentiores aduersarios habet; licet in vno, vel altero antiquiori verba aliqua quandoque legantur, quibus in sententiam aduersam trahi, utcumque, possint. Id quod nos, talle satis nobis fuerit, qui plus sententiarum veritatem, atque à ratione, vel firma autoritate momenta, quam patronos expendimus. Nobiscum vero censet ex præfatis & Recentioribus Doctores reliqui communiter, qui in eam quæstionem inciderunt, quorum aliquos ita de carentiis, ut à necessaria (quæ idem quod chimæ, atque impossibilia sunt) & contingentibus abstrahunt censentes dabimus inferius quæst. sequenti. Dixi, qui in eam inciderunt quæstionem: quippe Deo chimerarum impossibilitatem identificare est à ratione alienum.

2. Probatur conclusio primo: quia impossibilitas est carentia necessaria: est quippe repugnantia inter se prædicato

predicatorum, quibus constat impossibile, in quo eius remotio, & necessaria à rebus, & existentie exclusio continetur: atqui carentia necessaria nihil positivum includit: ergo nihil diuinum. Patet extrema consequentia: omne quippe diuinum, siue omnipotentia, siue quoduis aliud sit, positivum necessario est. Minor de se claret. Sed vterius probatur. Quia carentia necessaria, neque est prædicatio carentie positivum quid includit, ut mox de carentis contingentibus agentes videbimus; sed neque claudit positivum ex prædicato necessitatis, seu necessitatis: ergo absolute nihil positivum includit. Minor hæc suadet: quia formalis necessitas non essendi in ipso non esse inclusa, vt est in carentis necessariis impossibilibus, constantia sola negationis ipsius essendi est, atque essendi impossibilitas, quæ seipsa tunc ab essendo est: ac nihil positivum seipso remotum, aut formalis remotio ab essendo est: ergo necessitas carentie est prædicato necessitatis non essendi, nihil positivum includit.

3. Probatur secundo Minor illa syllogismi primi: quia eisdem terminis videtur ad negandam existentiam rei contingentis, quibus ad negandam existentiam rei impossibilis, siue ad significandam negationem necessariam chimæ: atqui termini, quibus videtur ad negandam existentiam rei contingentis, nihil positivum significant: ergo termini, quibus videtur ad negandam existentiam rei impossibilis, siue significandam negationem necessariam chimæ nihil positivum significant. Maior est de se nota. Sicut enim dicimus: *Vetrus, aut Ioannes non est*, ita etiam dicimus, *impossibile, aut chimæ non est*. Minor probatur abunde quærit. sequen. Consequentia est legitima. Ea vero admittit, vt necessario ex eis propositionibus admitti debet, cum legitima sit, ac discursus pergit. Id quod termini propositionis significant affirmamus, vel negamus in ipsa propositione: sed termini, quibus in ea propositione negamus existentiam, impossibilis, vel chimæ cuiusvis, nihil significant positivum: ergo negatio existentie necessaria chimæ, vel impossibilis nihil habet positivum.

4. Secundo probatur conclusio. Quia pugna, & repugnantia, quæ est in conjunctione prædicatorum, quibus chimæ, quoduis aliud impossibile (puta mons aureus, hircocerus, aut coniunctio existentie Petri cum eius negatione simul tempore) mente compingitur, aut coniungitur tamen in ipsis existentis (eorum non sit, est tamen in eorum conjunctione imbita intrinsece, in qua ita est essentia chimæ: quia alio positivo creato, ne dum diuinum, formaliter aliquatenus consistat. Pone enim nihil creatum, imo per impossibile, neque diuinum esse: eodemque modo quoduis eorum prædicatorum cum alterius conjunctione, seu identitate pugnat, sibi que in ea contradicunt: ergo repugnantia, & contradictio conjunctionis, seu identitatis eorum prædicatorum non stat formaliter in aliquo positivo creato, vel diuino. Confirmatur: quia, licet impossibilitas non sit in obiecto conditionali, eius propositionis: *si chimæ existat existit cum contradictione* (vt in simili de possibilitate creaturarum dicebamus quærit. proxima, futuri que in metaphysicis) ait ex natura, & essentia impossibilitatis chimæ verum necessario illud obiectum, eaque propositio est: ait, etsi Deus non esset, verum esset quod si chimæ existeret, existeret cum contradictione, & repugnantia: ergo essentia impossibilitatis chimæ non stat in aliquo diuino.

5. Nec satis est, ex quolibet impossibili (vt hi Recentiores existimant) quoduis aliud impossibile sequi: ac proinde nil mirum, si ex impossibili defectu, seu non existentia Dei, impossibilitas chimæ perseveret, quæ licet eo existente possibilibus esset, fieret tamen ex impossibili defectu Dei, & ipsa etiam impossibilis. Etenim, vt mirum modo illud principium, cui solutio innitur, absolute falsum esse, vt in metaphysicis ostendi. Ex impossibili autem Dei defectu, & non existentia possibilia omnia, quæ extra Deum, ac proinde essentialiter creature sunt, fore impossibilia: quia creature prædicatum esset impossibile, ac repugnans: ait in horum Recentium doctrina ex quolibet impossibili, sicut possibilia omnia impossibilia fierent, ita etiam impossibilia fierent possibilia: quare & omnia essent chimæ: & possibilitate, & impossibilitate compatitur: cum tamen nihil tunc diuinum esset, quod impossibilitas foret eorum, sed sola prædicatorum repu-

gnantia, quæ nunc etiam existente necessario Deo in quavis chimæa inuenitur: ergo in ea repugnantia ita nunc chimæa repugnantia. Denique fieret in casu illo impossibilis defectus Dei chimæa, quæ nunc chimæa est aliunde impossibilis; aut repugnantia illa prædicatorum essentialium, quibus compingitur, tunc adesset: ergo inde esset impossibilis: quod cum modo addit vt impossibilis ex ea sit, satis, superque chimæa erit.

6. Tercio probatur conclusio. Quia, vel illa impossibilitas formalis chimæarum, quæ diuinum quid est, aliquid requirit impossibilitatis intrinsecæ, quod ex parte subiecti, seu chimæa eam constituat impossibilem (sicut diuinum illud, in quo possibilitatem intrinsecam creaturarum contingentem possibilitatem, stare idem aium) vel potius existentiam ad eas continuandas possibiles ex parte subiecti reposcit: vel nihil impossibili ita intrinsece ex parte chimæa requirit. Secundum hoc dici nequit: quia æque me, atque chimæam potest diuinum illud impossibilem constituit: imo & de facto constituit: cum ea sola repugnantia intrinseca chimæa, quæ ad eum effectum non conducit, essentia mea deficiat. Si autem dicas repugnantiam, seu impossibilitatem illam intrinsecam ex parte subiecti in chimæa requiri, vt ab eo prædicato diuino constituitur impossibilis: ergo secluso illo diuino impossibilis, ac necessario à rebus seclusa essentia sua chimæa est: ergo non à prædicato illo diuino. Patet: quia nil aliud impossibilitatis in chimæa est, quam suorum prædicatorum repugnantia constans, atque à rebus amotio, & seclusio necessaria, ac minime contingens. Sin explica mihi, quidnam aliud impossibilitatis addat prædicatum illud diuinum?

7. Denique (vt mittam nullam, siue essentialis, siue attributalis, siue personale prædicatum diuinum hactenus cognitum, imo neque exogabile, assignati ab his, in quo chimæarum impossibilitas, vel apparet, ac verosimiliter constituitur) probatur conclusio, ostenditurque oppositam Recentio. um sententiam cum alio eorundem, ex qua necessario inferri putant (nempe identitate possibilitatis creaturarum cum Deo) omnino repugnare. Etenim, si possibilitas creaturarum, & impossibilitas chimæarum identificantur cum simplicissimo, atque vltimo Deo, veraque hanc eadem simplicissima atque vltima entitas Dei erit: hoc autem implicatorium est, & impossibile: ergo & identitas possibilitatis creaturarum, & impossibilitatis chimæarum cum Deo est implicatoria, & impossibilis: ac proinde verique conclusionis coniunctio est chimæica. Minor probatur. per illud prædicatum formale distinguitur formaliter vnumquodque ab alio, per quod formaliter constituitur in suo esse: atqui possibile constituitur in esse possibili per possibilitatem formaliter; impossibile, similiter in esse impossibiliter per impossibilitatem: ergo possibile & impossibile distinguuntur per possibilitatem, & impossibilitatem. Totus discursus est planus, in quo inde: ergo possibilitatem possibili, & impossibilitatem chimæa identificari cum Deo est implicatorium, & impossibile. Probatur illatio. Implicat eandem indiuisibilem entitatem esse formalem, & verum distinctum duorum, quæ in ea conveniunt, ac sunt idem: atqui, si impossibilis chimæa, & possibilitas possibili creature identificantur cum Deo veraque erit eadem, & indiuisibilis entitas Dei: ergo implicat eam esse distinctum possibili ab impossibili chimæa: constat autem in æquum sententia ex primo discursu fore eandem eorum distinctum: ergo in horum sententia involuitur implicatio: ac proinde continetur in ea implicatorium, & chimæicum impossibile: quod erat ostendendum.

8. Dices Maiorem discursus primi, quo probatur prima Minor, falsam esse. Non enim distinguuntur res per ea, per quæ formaliter in suo esse constituantur. Ceterum in metaphysicis, & controuersis de Trinitate abunde ostendimus per ea res distingui, per quæ in suo speciali esse constituantur: quare ab huius vniuersum sumptæ impugnatione facili in præsentiarum superest deo. Quod autem ad rem præsentem attinet, sic eam impugno. Quia, si possibilitas Petri & impossibilitas chimæa eadem indiuisibilis entitas est: à qua Petrus possibilis, & chimæa impossibilis constituitur: ergo in ratione possibili, & impossibilis non distinguuntur: non secus ac duo albedi-

ORTEGA
In a part
D Via

nem eandem habentia in ratione albedinis idem essent. Nihil enim in eo distinguit ab alio potest, in quo idem cum illo est, ut est ex terminis notum. Secundo: nulla forma potest effectus diuersos præstare nisi terminis, seu extremis alias de se diuersis: ergo, si supponatur aliunde, ac non ab entitate diuina, possibile, & impossibile distincta in ratione possibili, & impossibili (quod hi Recentiores admittunt, nec volunt, nec queunt) nequit constituere possibile, & impossibile. Nec valet illud diuinum, re simplicissimum, in varias formalitates præcindi, ac diuidi posse. Sed quid inde. Cum independentem ab intellectu præcendente distincta, & constituta sint, possibile, & impossibile. Nec magis præstat diuinum illud esse multiplex realiter virtualiter, sed, si ad alia, quam mysteria fidei explicanda ea distinctione abutimur, tota Philosophia, ac Theologia ruit. Siquidem cuius continenti doctrinam aduersam de contradictione realis virtualis distinctionis prompta erit euasio.

9. Illud tamen contra hanc sententiam Recentiorum prætereundum hic silentio minime fuerit. Nempe in ea melius longe fore Petro chimææ fortunam, quam verum suum esse absolute, & actu fortiri. Probat apertè: quia, si Petrus coniungatur cum aliquo perfectiori resoluta plane aliquid ipso Petro maius, perfectius & melius, ut per se notum axioma mathematicum fert, si *æqualibus inæqualiter addas, remanent inæqualia*: at, si Petrus fortiretur chimææ fortunam coniungeretur cum infinito perfectiori entitate diuina, in qua chimææ impossibilitas per hocce consistit: ergo esset infinite perfectior, nobilior, & maior. Dices implicare in terminis maiorem: quia impossibilitas adiuncta Petro, eius possibilitatem, & essentiam destrueret. Sed primo. Quomodo eam destrueret, si tam possibilitas Petri, quam impossibilitas chimææ eadem infestibilis Dei entitas est? Secundo: coniunctio possibilitatis cum impossibilitate Petri chimææ est, quam Petro casus ille affigit: quare non implicatur in terminis alia repugnantia ab ea, quam hypothesis affert casus illius, quem fatemur impossibilem. Ac tandem implicetur in terminis, ac destruat Petri possibilitas, nec maneat in hypothesis illa cum eius impossibilitate, ac proinde neque eius perfectioni accrescat. Tamen inferitur Petrum impossibilem perfectiorem Petro absoluto esse.

CERTAMEN II.

Oppositiones Recentiorum eleuantur.

1. **E**X nuper dictis constat impossibilitatem chimææ non esse perfectionem sine imperfectione, ac proinde non solum Deo dignam non esse, sed Deo, imo & creaturæ cuius possibilibus indignam fore: cum in se implicationem inuoluat, atque si simul cum possibilitate creaturæ Deo, ut hi Recentiores volunt, identificetur, ipsi etiam Deo implicationem affigat, atque illum proinde Deum chimææ reddat, quo cessat primum Recentiorum argumentum: quod scilicet impossibilitas necessaria chimææ sit perfectio sine imperfectione; ac proinde Deo identificanda. Obiiciunt secundo. Nihil necessarium est distinctum à Deo, cui, quidquid necessarium est, identificatur: ac carentia, seu negatio existentie termini impossibilis, seu chimææ necessaria est, ac formaliter, vel saltem re ipsa impossibilitas chimææ: ergo eiusmodi carentia, & impossibilitas chimææ identificatur cum Deo. Respondetur. Nihil necessarium, quod vere absolute sit esse distinctum à Deo, sed Deo identificari: aliter purum nihil necessarium, siue necessariam negationem essendi, seu impossibilitatem adeo ab ipso esse distinctum, ut sit necessitati existendi quæ Deo competit, omnino, atque è regione aduersum; quo argumentum euauit.

2. Obiiciunt tertio. Nihil distinctum à Deo potest esse existens æqua necessitate, ac ipse Deus: sed carentia chimææ, siue eius impossibilitas est æqua necessitate existens, ac ipse Deus: ergo non distinguitur à Deo. Respondetur, hoc argumentum eadem, quæ præcedens, equi-

uocatione laborare in termino *existens*: quod proprie acceptum veram maiorem reddit, & eadem acceptione, falsam aperte Minorem. Sed eam confirmabis: quia nunc, atque ab æterno, & in æternum verum est chimææ non existere, ac proinde existere negationem & carentiam chimææ, siue eius impossibilitatem: ergo vere datur, dabiturque necessario per æternitatem existentis vera chimææ, & impossibilitatis eius. Respondetur, vere dici per æternitatem, ac necessario non existere chimææ: sed id probat nunquam existere chimææ, esseque illius: ac proinde vere, ac necessario esse non ens, neque existens: quod ipsum dicitur, cum dicitur necessario existere negationem chimææ, licet in hac propositione negatio existentie pura ad modum existentis, & entis concipiat ab intellectu: in quo stat entis rationis, quod negatio à logicis dicitur, fabrica, & architectura: ac proinde illud esse, & existentia, quæ puro non esse tribuitur, atque affigitur ens rationis est, quod quidem neque negationi pure existentie chimææ, cuius impossibilitati necessario, & absolute competit; sed, cum ita fingendo cogitatur. Et tandem his tribus argumentis non solum probaretur chimææ arum impossibilitatem, sed chimææ ipsas & impossibilia Deo identificari, ut consideranti patebit: quod est erroneum: quod autem veritatis æternæ chimææ, & impossibilis cuius impossibilitas, cuiusque à rebus (quæ id ipsum est) necessaria amocit, & negatio, quod diuinis solum videtur posse conuenire, dissectum supra est in simili de æternæ veritate possibilitatis creaturarum distinctione illa æterni positæ, quod Deo soli competit, & præfuit atque à tempore abstrahendo, quod cuius competit obiecto propositionis in materia necessaria, & essentiali vera.

3. Obiiciunt quarto. Id est carentia, & negatio necessaria, seu impossibilitas chimææ, quod illam immediare, & formaliter excludit ab existentia: aliter Deus id seipso præstat: ergo Deus est carentia, & negatio necessaria, seu impossibilitas chimææ. Sed negatur facile minor. Sola enim negatio existentie est formalis immediata exclusio existentie termini, quem à rebus excludit, ut patet. Quare exclusio immediata, formalis, & necessaria chimææ est negatio necessaria existendi, quam in se essentia, qualis qualis, implicatione, & repugnantia imbibitam habet; non autem Deus, quidquid aliud positiuum. Sed sic arguunt pro sua hac Minori Recentiores. Id excludit formaliter immediatè chimææ ab existentia quod formaliter reddit illam impossibilem: atqui Deus seipso reddit chimææ formaliter impossibilem, vt propter eius impossibilitatem: ergo Deus formaliter immediatè excludit chimææ ab existendo. Sed quoniam probatur falsam minorem, quam assumunt, nisi supponendo, ut in ea supponunt, quod negamus? nempe Deum esse chimææ arum omnium impossibilitatem.

4. Ceterum, licet videant ægre suaderi posse Deum chimææ arum omnium vniuersum impossibilitatem esse. Ita felicius pro aliquibus decertari posse putant. Primo, quia Deus per suammet entitatem immediatè, & formaliter excludit à rebus plures, imo & alterum Deum, qui chimææ, & impossibilis, ac necessaria carentia sui est: ergo entitas Dei est necessaria carentia, & negatio alterius Dei, siue eius impossibilitas. Consequentia est legitima. Antecedens probatur: quia Deus per suam entitatem, & essentiam vniuersum, singularissimus, atque ut sic loquar *biceffissimus* est. Vnitas autem, & singularitas per essentiam est formalis immediata exclusio alterius Dei, quæ huius impossibilitatis constituitur. Respondetur minorem esse veram de mediata formali exclusionem, & negationem, seu impossibilitatem, alterius Dei; secus de immediata, formali exclusionem, quod ad Recentium inrentum nihil præstat. Ad eius probationem concessa maiori negatur minor. Vnitas enim, & singularitas Dei, seu cuiuslibet per suam essentiam singularis entitatis, est exclusio necessaria, & negatio, seu impossibilitas pluralitatis illius essentia, & entitatis mediata virtualis, & in actu primo, non autem formalis, & in actu secundo. Itaque singularitas Dei per essentiam est extremum medium contradictionis pluralitatis Dei positiuum; necessaria vero carentia, negatio, seu impossibilitas alterius Dei est alterum extremum contradictionis negatiuum; quod formalis carentia, & negatio existentie, seu impossibilitas plurium

plurium Deorum est: quodque plures Deos formaliter remouet ab existendo tanquam formalis exclusio necessaria, & impossibilitas eorum: ac proinde non immediata formalis necessaria exclusio, seu impossibilitas plurium Deorum Deus esse potest, licet sit actus primus, ex quo formale non esse necessarium, seu impossibilitas plurium Deorum inferatur: sicut ex quouis singulari, per suam entitatem, impossibilitas, seu necessaria negatio pluralitatis eius entitatis inferitur.

5. Ex his plura alia eorumdem Recentium argumenta erantur, quæ eadem possibilitatis in actu primo, seu impotentia Dei pro impossibilitate formæ chimærum similium acceptione in æquiuoco laborant. Ait enim: Deus per suam entitatem, & essentiam habet impossibilitatem peccati proprii: est quippe impeccabilis per essentiam: item impossibilitatem moriendi: cum sit per suam essentiam immortalis. Impossibilitatem insuper comprehensionis à creaturis, ut pote incomprehensibilis per essentiam: ergo impossibilitas, seu carentia necessaria peccati proprii, mortis, & comprehensionis sui à creatura, plurimque aliorum similium, identificantur cum Deo. Sed, ut nuper dicebam, de impossibilitate eorum omnium in actu primo, seu impotentia, & incapacitate Dei ea recipiendi, verum est antecedens. De eorum vero impossibilitate, seu necessaria negatione, & exclusione formali in actu secundo, quæ ex illa Dei impotentia inferitur, est omnino falsum. Et quidem, cum impossibilis, & chimæra cuiusvis existentia solum fictitia & per rationem esse queat, ac proinde ex suorum prædicatorum pugna in se, & à se remouit à rebus sit, atque veræ existentie necessariam exclusionem & negationem formalem immediatam imbitam habeant, reale, & positum aliquid cui identificentur, quodue eorum negationem inducat, inquirere perinde omnino est ac querere, cumque entis reali eius rationis identificentur? quoue alio ente, & causa reali à rebus & existentia reali amoveatur, quod in se, & à se ab eis exclusum est: verumque autem non otiosum solum, sed & stupidum forte videatur.

6. Sed adhuc opponunt inferri ex nostra sententia duo contradictoria, nempe Deum posse efficaciter nolle remotionem chimære, ac non posse efficaciter illam nolle. Possit quidem, quia potest efficaciter nolle quiddam summe perfectum non est, uti non sunt remotiones, seu carentie chimære. Non posse autem: quia virtualiter vellet ea nolitione carentie, seu remotionis chimære huius existentiam, quod est impossibile. Sed non vident ad nolitionem carentie Dei præter summæ perfectionis defectum requiri in obiecto possibilitatem non defectum, quæ in necessaria chimære carentia, seu remotione non adest. Etenim in obiectum impossibile, cuiusmodi est defectus remotionis chimære efficacia diuinæ voluntatis, imo non amens hominis, ferri non potest.

QVÆSTIO VI.

An carentie contingentes rerum in aliquo diuino formaliter consistant?

CASTIONE impossibilitatis, siue necessitatis negationis, atque formalis exclusionis chimære Recentiores iidem, qui eas Deo identificant, ac non, nisi in diuino aliquo profus necessario earum verificationem assignari posse, censent, ad carentiarum, seu negationum contingentium creaturarum rerum verificationem ad diuinum etiam aliquid recurri oportere iudicant: tantaque opera, & conuentione suum hoc iudicium persecuti sunt: ut, quæ vix in Philosophia (propria nimirum sede) de carentia, seu negationis contingentis essentia quaestio occuparet locum; non ibi Io-
Christoph. de Ortega, de Deo vno, Tomus I.

lum, sed in Theologia spatium petat amplissimum, atque grauissimos de scientia, & voluntate Dei, atque alios tractatus oppleat. Idcirco nos eadem vicinitatis carentiarum contingentium cum necessariis impossibilitatibus occasionem & iure simul, semelque Philosophiam, & Theologiam ab his in præsentiarum purgabimus.

CERTAMEN I.

Referuntur opiniones de constitutiuo formali carentia contingentis.

ET si opiniones omnes Philosophicas de formali carentia contingentis impugnare animus non sit, eas tamen referre placuit, ut, quæ possint ei, quam propulsandam, atque ablegandam suscepimus, inferuire, confutentur. Prima igitur sententia fuit carentias contingentes in nolitione, seu decreto efficaci, quo rem, cuius carentia est, vult Deus non existere, atque à rebus, & existentia semouet, formaliter plerumque consistere: licet quandoque in entitate creata positua consistat. Referuntur pro hac sententia Agidius in 2. d. 34. quæst. 1. art. 3. videturque consentire Greg. d. 24. art. 1. quibus accessit Sforzia Pallavicinus. 5. assertionum Theologicarum, aliens stare in relationibus creatis terminatis ad id quo vicino determinatur subiectum adarendum tali forma, quod plerumque erit decretum, seu nolitio Dei de existentia illius. Verum, si semel in decreto efficaci, seu nolitione Dei, quæ necessario in rei cuiusvis ab existentia exclusionem intercedat, & ut hi autumant, præcedat, formaliter rei contingentis carentia collocetur: nescio, quo pacto ea adesse possit, quin carentia rei illius sit.

2. Consequentius igitur secunda Recentiorum sententia docet, contingentes rerum carentias semper, itaque lege, in nolitione Dei, seu decreto eius efficaci de non existentia rei, cuius est carentia sitam formaliter esse. Noster Antonius Perez Valiendæ sententia huius Antesignanus, quem ex sua Castellana Prouincia Recentiores plures sequuntur, atque è Toletana nostra non pauci: ex quibus nonnulli actum scientiæ essentialiter veri, siue diuinæ, siue creatæ, ac proinde impossibilis cum obiecti existentia illius carentiam formalem addunt. Et hi quidem in eo, quod addunt de scientia, non satis consequenter loquuntur. Cum enim scientia essentialiter vera de negatione existentie obiecti, Petri v. g. negationem existentie Petri necessario supponat suo modo existentem, & constitutam ipsius constitutum esse minime potest. Secundo: cum in horum etiam sententia carentia, seu negationes contingentes in decreto efficaci, seu nolitione diuina de existentia rei formaliter consistant, atque hæc scientiam negationis rei præcedat: quo pacto carentias eiusmodi constituet, quas supponit constitutas? tercio entitati cuius plura contradictoria dantur, quod impossibile esse ostendimus cert. 4. num. 6.

3. Tertia sententia in relationibus creatis posituius rerum carentias, & negationes collocat: quas tamen connotare ait plerumque nolitionem, seu decretum Dei prædictum, quo res ad non existendum determinatur, licet non semper: ut docet noster Sforzia Pallavicinus lib. 5. assertion. Theologicarum, num. 182. atque alij ex nostris Salmanticenses Recentiores, qui consequentius, ut ex num. 1. constat illud plerumque reiciunt, ac semper eas relationes diuinum aliquid rei connotare defendunt. Licet addant, in consequentia, quæ citatus Sforzia, actum etiam scientiæ creatæ essentialiter verum. Præterquam quod, tam hi, quam Recentiores citati num. 2. pro additione simili, aliud implicatorium, quod infra persequemur, incurrunt: nimirum, quod extremo vni contradictionis plus, quam vnum, siue plura designent.

4. Quarta sententia Monzæi nostri d. 1. c. 3. quem Recentiores nonnulli sequuntur, asserit: carentias, & nega-

ORTEGA
In A. pati
D. VIa